

Djurens Rätts remissvar angående förslag om jakttider, ert dnr N2020-01735-FJR

Djurens Rätt tackar för möjligheten att bidra med synpunkter. Vi anser att strävan måste vara att de vilda djuren ska få leva ostört med rätt till sina egna liv. Vi motsätter oss framförallt de förslag som innebär utökad eller riskfull jakt.

Sammanfattning:

- Vi ser mycket allvarligt på att jakt eller hundträning under flytt-, parnings- och uppfödningssäsonger föreslås tillåtas eller står kvar som förslag.
- Vi anser att allmän jakt på skogshare ska förbjudas med tanke på deras bevarandestatus. Jakt på fälthare ska inte vara tillåtet under deras parningssäsong.
- Jakt på bäver måste avslutas innan 30 april med tanke på risken för att ungar fötts under tiden som föreslås.
- Jakt på grävling bör inte få ske under augusti på grund av digivningstiden.
- Jakt på kronhjort bör inte få ske förrän efter 1 oktober på grund av digivningstiden.
- Rådjur bör inte få jagas under februari.
- Våren bör fredas från jakt och jaktträning.
- Jakttiden måste avslutas tidigare för kanadagäss.
- Jakttiden måste senareläggas för gräsand och vigg.
- Jakttiden för raphöna bör inte få förlängas.
- Jakttiden måste senareläggas och avslutas tidigare för fiskmås.
- Jakttiden för ringduva måste senareläggas.
- Allmän jakttid på björktrast och nötskrika bör tas bort.
- Jakttiden för kaja och skata måste senareläggas och avslutas tidigare. Kråkor bör inte få jagas under allmän jakttid.
- Jakttiden för råka måste senareläggas och avslutas tidigare.
- Allmän jakttid bör inte få införas på snatterand.
- Jakt på älg bör senareläggas i de södra delarna av landet, och avslutas senast 31 januari.

- Länsstyrelserna bör fortsatt få begränsa jakten på lokal och regional nivå om det behövs för att bevara en livskraftig population.
- Licensjakt på säl bör inte föreslås.
- Mufflonfår och fåglar ska inte få jagas nattetid eftersom det kan öka risken att de skadeskjuts eller att djur av andra arter skjuts av misstag.
- Jakt och jaktträning med hundar måste regleras mer och med större hänsyn till etik.
- Jakt på enskilda initiativ måste regleras hårdare och förtydligas så att det enbart är fysiskt lidande som räknas som tillräcklig anledning, inte ekonomiska förluster eller nedsmutsning. Övrig skydds jakt bör ha fått tillstånd av myndighet innan den får ske.
- Icke-dödliga förebyggande åtgärder måste ha vidtagits innan skydds jakt får genomföras.
- Förstörelse av bävrars dammbyggnad ska enbart få göras efter myndighetsbeslut.

Förslag som vi stödjer

Vi stödjer förslag om att:

- Allmän jakttid inte införs på ekorre, enkelbeckasin, hermelin, korp, mufflonfår, skarv, skedand, svärta, säl, tamduva, vitkindad gås och årtä.
- Allmän jakttid avskaffas för sädgås, kricka, bläsand, alfågel, ejder, småskrake, gråtrut och havstrut.
- Försommarjakt på morkulla inte tas vidare.
- Skrivelsen om att suga med kulingar är fredade finns kvar och tydliggörs för vildsvin.
- Licensjakt på vikare inte införs.
- Skydds jakt på enskilda initiativ tas bort för årsunge av råka.
- Skydds jakt på enskilda initiativ inte införs på bläsgås, duvhök, gråhäger, korp, kråkfåglar, sparvhök och utter.

Förslag på jakttider för arter som inte nämns i vårt följande svar är vi neutrala till. Vi har valt att inte kommentera det för att spara på textutrymme.

Jakt under flytt-, parnings- och uppfödningssäsonger

Det anges att jakt i möjligaste mån ska undvikas under flytt-, parnings- och uppfödningssäsonger, men sådana jaktidsförslag finns fortsatt kvar. Vi anser att det aldrig kan motiveras att jaga djur under deras känsligaste perioder. Om så sker riskerar ungar att bli lämnade utan föräldrar, honor att bli jagade när de är högdräktiga, fåglar att inte klara av sin vårflytt på grund av störningar eller att djur som matar sina ungar tillsammans

helt plötsligt blir ensamstående med risk för svält.

Överlag var Naturvårdsverkets konsekvensbeskrivningar av förslagen undermåliga ur djurskyddssynpunkt. I många fall antas att ingen påverkan sker när det inte är någon som vet med säkerhet. Djurskyddsorganisationer måste få utgöra en större del av beredningsgruppen.

Allmän jakttid, hare

Skogsharen har ogynnsam bevarandestatus, men föreslås fortsatt få jagas med hänvisning till att jakten av fälthare annars missgynnas. Dessutom anses inte jakten påverka arten nämnvärt med hänvisning till en studie från 2006, vilket vi anser vara otillräckligt underlag. En ogynnsam bevarandestatus bör vara tillräckligt med underlag för att avlysa allmän jakt. Jägare ska känna till skillnader mellan arter för att inte skjuta fel. Vårt förslag är att ta bort allmän jakttid för skogshare.

Eftersom fältharen kan para sig redan i januari i södra Sverige är nuvarande förslag på jakttid även för långt. Vi föreslår en ändrad sluttid för fälthare till 31 januari för hela landet.

Allmän jakttid, bäver

Genomsnittlig födsel av ungar sker i mitten av maj, men jakt föreslås tillåtas till dess ändå. Även om risken är liten för att bäverhonor som är digivande skjuts så förekommer risk för stress hos högdräktiga honor om sluttiden är så sen som föreslås. Dessutom bildar bävrar monogama par och tar hand om sina ungar tillsammans vilket gör att skjutande av hanarna också påverkar honor med ungar negativt (samt deras population i förlängningen).¹ Av de skälen föreslår vi att sluttiden ändras till åtminstone 30 april i hela landet.

Risk för skador i samhället kan inte väga tyngre än riskerna som finns med att skjuta bävrar så pass nära födsel. I sådana enskilda fall bör skydds jakt beviljas om godtagbara skäl finns och risk för honor och ungar är minimal. Det är större risker för lidande hos fler individer om jakt får pågå till in i maj, än att minska jakttiden.

Allmän jakttid, grävling

Sluttidpunkt för jakt på grävling tidigareläggs vilket vi är positiva till. Dock framkommer det att många grävlingungar diar fram till mitten av augusti, men att jakt kommer tillåtas under hela augusti

¹ Parker H., Rosell F. & Mysterud A. (2007) Harvesting of males delays female breeding in a socially monogamous mammal, the beaver. *Biology letters* 3(1): 107-109.

ändå. Vi föreslår därmed att jakttiden också bör senareläggas till åtminstone 1 september för att minska risken att ungar blir otillräckligt avvanda.

Allmän jakttid, kronhjort

Avväjning av kalvar sker inte förrän i oktober men ändå föreslås jakt på hindar med kalvar tillåtas från augusti i stora delar av landet. Vi anser att det innebär en risk att kalvar blir utan sin moder innan avväjning avslutats eftersom det kan vara svårt att se vilken kalv som hör till vilken hind. Vi föreslår av försiktighetsprincip att skjuta fram starttiden för all jakt till åtminstone 1 oktober.

Allmän jakttid, rådjur

Det är inte etiskt försvarbart att jaga troligtvis dräktiga getter i februari då de redan har det tufft, därmed bör det förslaget tas bort. Vi anser även att förslaget om allmän jakt under våren för hornbärande djur, maj-juni, ska tas bort. Våren bör fredas från aktiviteter som inskränker djurens ungvårdnad. Även om ungvårdande individer inte skjuts, kan de lätt bli störda av jaktverksamhet. Att den här jakten minskar viltolyckor finns det inte bevis för, snarare ökar viltolyckor med rådjur under den här perioden precis som under hösten.²

Allmän jakttid, kanadagås

Vi ser det som riskabelt att tillåta allmän jakt fram till 31 januari då kanadagässen påbörjar sin flytt under början av februari. Innan vårflytten behöver de äta mer mat och vila upp sig. Jakt kan påverka kanadagässens möjligheter till ökat födointag och vila negativt. Vi yrkar därför på att jakttiden avslutas något tidigare, förslagsvis att 31 december får stå kvar som sluttid.

Allmän jakttid, gräsand, kricka och bläsand

Vi ser positivt på att jakttiden avskaffas för kricka och bläsand, men eftersom uppfödningssäsongen för gräsand pågår in på slutet av augusti anser vi att det inte är rättfärdigt med jakt så tidigt som 20 augusti. Vi yrkar på senarelagd allmän jakttid, åtminstone till 1 september, för att lägga till en större marginal mot uppfödningssäsongen.

Allmän jakttid, vigg

Eftersom arten har slutet på sin uppfödningssäsong in på slutet av augusti, och att sluttiden är osäker, anser vi att det inte är

² Viltolyckor 2019: <https://www.viltolycka.se/statistik/viltolyckor-for-respektive-viltslag/>

rättfärdigat med jakt så tidigt som 20 augusti. Vi yrkar på senarelagd allmän jakttid till åtminstone 1 september, för samtliga områden i förslaget, för att lägga till en större marginal mot uppfödningssperioden.

Allmän jakttid, rapphöna

Vi ser det som kontraproduktivt att förlänga jakttiden på en art som är klassad som nära hotad. Argumenten kring att mer jakt gynnar viltbevarande arbete är inte tillräckliga. Det är oklart om populationen påverkas positivt av utsättning av fångenskapsuppfödda rapphöns, vilket innebär att det även finns en risk att de kan påverkas negativt av sådan verksamhet. För att inte tala om risken att de fångenskapsuppfödda rapphönsen far illa av att födas upp och sedan släppas ut bara för att bli jagade.³

Vi avstyrker förslaget om längre jakttid med hänvisning till rapphönsens bevarandestatus och förordar istället mer habitatförbättrande åtgärder som har tillräckligt underlag för att gynna populationen.

Allmän jakttid, havstrut, gråtrut och fiskmå

Vi ser positivt på avskaffad jakttid för havstrut och gråtrut. Men med nuvarande förslag är marginalen obefintlig för fiskmåsar, om individer skulle föda upp sina ungar senare än till början av augusti. Vi föreslår att jakttiden påbörjas något senare än förslaget, efter 1 september. För säkerhets skull bör jakttiden också avslutas tidigare, innan 1 februari, för att inte riskera att de jagas kort in på vårflytten.

Allmän jakttid, ringduva

Vi ser inte att det är motiverat att tillåta jakt under häckningsperioden, oavsett om arten orsakar ekonomiska skador eller inte. Det går inte att rättfärdiga risken att individer som vårdar ungar skjuts. Det finns redan utrymme för andra förebyggande åtgärder och skydds jakt vid stora skador på ekonomiska verksamheter. Vi yrkar därför på en senare jaktstart, förslagsvis efter 15 oktober, för att minimera riskerna med jakt på ringduvor under häckningsperioden.

Allmän jakttid, björktrast

Det är positivt att jakttiden föreslås att kortas, men vi ser risker med att den fortfarande enligt förslaget är i nära anslutning till vårflytt och häckningstid. Dessutom finns det inga viltvårdsmässiga skäl att jaga björktrast såsom att de skulle riskera orsaka skada för andra

³ Parish D. M. & Sotherton N. W. (2007) The fate of released captive-reared grey partridges *Perdix perdix*: implications for reintroduction programmes. *Wildlife Biology* 13(2): 140–149.

djur eller människor. Det är inte etiskt försvarbart att ha en allmän jakttid på björktrastar, särskilt inte med tanke på att de numera är klassade som nära hotade. Därför yrkar vi på avslag av all allmän jakttid på björktrast.

Om vår yrkan om avslag på allmän jakttid inte lyssnas på önskar vi åtminstone senare jaktstart och tidigare jaktstut, eftersom det fortfarande är i nära anslutning till känsliga perioder för arten. Åtminstone till 15 augusti respektive 1 mars.

Allmän jakttid, nötskrika

Vi ser risker med att jakttiden fortfarande är i nära anslutning till häckningstid. Dessutom finns det inga viltvårdsmässiga skäl att jaga nötskrika såsom att de riskerar orsaka skada för andra djur eller människor. Bara för att arten är livskraftig betyder det inte att det är etiskt försvarbart att ha en allmän jakttid på djuren av den arten. Därför yrkar vi på avslag av all allmän jakttid på nötskrika.

Om vår yrkan om avslag på allmän jakttid inte lyssnas på menar vi att senarelagd tillåten jaktstart på grund av nuvarande minimala marginal till häckningstiden är nödvändig. Åtminstone till 1 september.

Allmän jakttid, kråka, kaja och skata

Det är positivt att jakttiden kortas, men vi ser risker med att den fortfarande är i nära anslutning till vårflytt och häckningstid. Om de här arterna överhuvudtaget ska jagas bör jakttiden kortas ytterligare för att öka marginalen till känsliga perioder. Vi yrkar på åtminstone senare jaktstart till 1 september för samtliga tre arter, samt på tidigare jaktstut för kaja till 1 februari och för skata till 1 januari. Med tanke på att kråkor blivit listade som nära hotade föreslår vi avslag på allmän jakttid för dem.

Allmän jakttid, råka

Det är positivt att jaktstutet tidigareläggs, men vi ser fortfarande risker med att jakten får ske i nära anslutning till häckningstid och uppfödningstid. Om råkor ska jagas bör jakttiden kortas ytterligare för att öka marginalen till känsliga perioder. Vi yrkar på åtminstone senare jaktstart till 1 augusti och på tidigare jaktstut till 15 januari.

Allmän jakttid, ny punkt, snatterand

Vi ser det som negativt att införa allmän jakt på en art som snatterand som består av så pass få individer i landet. Även om populationen är livskraftig idag kan allmän jakt riskera att fåglarna minskar i antal för snabbt. Risk finns att en sådan här öppning för jakt ökar jakt även på andra änder som i sin tur får försämrade

bevarandestatus. Detta eftersom fler liknande arter som får jagas under samma period ställer mindre krav på artkunskap hos jägarna. Det finns inte heller någon godtagbar anledning att införa jakt på arten, såsom risker för människor eller djur. Vi yrkar därför på att inte införa allmän jakttid på snatterand.

Särskild jakttid, älg

Underlaget för att tillåta jakt på älgar under brunst och parningsperiod är bristfälligt. Starttiden bör skjutas upp till 1 november i åtminstone södra Sverige.

En nyare studie från Sverige säger att det inte finns något som bevisar hur älgarna påverkas av jakt under brunstperioden.⁴ Samma studie föreslår även att reglera så att jakt inte sker under brunstperioden, av försiktighetsskäl. Vi föreslår därför att enbart tillåta jakt när risken är mindre.

Även sluttiden för jakt vill vi ändra med anledning av att älgkor kan vara långt gånget dräktiga redan i februari. De riskerar att stressas svårt om det dessutom är svåra väderförhållanden under den perioden. Det bör vara god jaktetik att inte bedriva jakt på individer som redan kan vara stressade av andra skäl såsom brunst eller dräktighet. Skador på skog är inte tillräckligt goda skäl för att öka tiden för jakt på älgar. Djurens lidande bör tas i större beaktning än eventuella ekonomiska lidanden och andra sätt än jakt bör i högre grad beaktas för att minska risken för skador på skog.

Länsstyrelserna bör fortsatt få begränsa jakten på lokal och regional nivå om det behövs för att bevara en livskraftig population.

Licensjakt på säl

Den viktigaste åtgärden för att skydda torskbestånden är att sluta fiska så mycket torsk, inte att besluta om att skjuta fler sälar. Naturvårdsverket själva har i en tidigare utredning kommit fram till att det är enskilda individer som är problemet för fiskeverksamheten, inte hela populationer av sälarter.⁵ Därmed är det olyckligt att föreslå licensjakt, när det är känt att skyddsjakt eller framförallt förebyggande åtgärder är effektivare. Att sälarna som skjuts ska främjas som resurs är inte heller ett rimligt argument då det är förbjudet att handla med sälprodukter inom EU.⁶

⁴ Malmsten J. *et al.* (2014) Reproductive characteristics in female Swedish moose (*Alces alces*), with emphasis on puberty, timing of oestrus, and mating. *Acta veterinaria scandinavica* 56(1): 23.

⁵ Naturvårdsverket (2013) Ärendenr NV-00327-13. Jakt på säl.

⁶ REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL On the implementation of Regulation (EC) No 1007/2009, as amended by Regulation (EU) 2015/1775, on the Trade in Seal Products.

För att inte tala om de stora riskerna för skadeskjutning då sälar är snabba och ofta befinner sig under vatten, till skillnad från jägarna. Skadeskjutningar som inte rapporteras in.

Vi har även sett risker på senare tid kopplade till jaktturism som utnyttjar läget och riskerar att skjuta av för många sälar på fel platser.⁷ Vi föreslår som konsekvens av alla de anledningarna att ta bort förslaget om licensjakt på knubbsäl samt förlängningen av möjlighet att besluta licensjakt på gråsäl. Vi ser positivt på att vikare tagits bort från förslaget.

Inskränkningar i jakten, tid på dygnet

Vi är positiva till inskränkningar i jakttid för att minska skadeskjutningar både på djur och människor. Därmed tycker vi att det är olyckligt att stryka inskränkningen på mufflonfår, även om det är en främmande art. Likheter med andra klövbärande djur såsom tama får gör att det finns en risk att fel arter skjuts om de jagas nattetid. Vi föreslår att mufflonfår ska finnas kvar i inskränkningen.

Vi ställer oss också frågande till varför många fågelarter ska få jagas under tider när det kan vara mörkt trots riskerna för att fel arter skjuts då. Vi föreslår att alla föreslagna fågelarter för allmän jakttid enbart ska få jagas efter solens uppgång och före solens nedgång.

Tider för jakt med hund och jaktträning med hund

Jakt med hund innebär ofta att djur utsätts för lidande. Både de djur som stressas av att jagas av hundarna under mer eller mindre lång tid, och för hundarna själva som ofta råkar illa ut om rovdjur vänder sig emot dem. Hundar ska inte ses som jaktredskap, särskilt inte i rovdjurstäta områden. Vi anser att mer reglering behövs för att undvika stress hos vilda djur och att hundar skadas eller dödas. Maximalt en hund i taget per jaktområde ska få jaga eller jakttränas där vilda djur kan påverkas. Vi är dock för att hundar kan användas i eftersök efter trafikolyckor, eftersom de skadade djuren då kan hittas snabbare.

Att viss hänsyn tas till årstid, hundens jaktmetod och de jagade djurens reproduktionsperioder är positivt i nuvarande förslag, men det är fortfarande alldeles för långa perioder jakthundar får vistas i skogarna med uppdrag att jaga. Att minkar, mårdhundar och tvättbjörnar ska få jagas med hund långt in på våren går inte att rättfärdiga med att det är främmande arter.

⁷ Deep sea reporter (2020) [Sälforskare slår larm – över 2000 sälar saknas i Stockholms ytterskärgård.](#)

Risken är stor att andra arter än de avsedda blir störda och därmed föreslår vi att inte öka tiden för jakt med hund för dem. Jaktträning med hund ska inte få förekomma utanför den allmänna jakttiden för att inte riskera ännu mer stress hos de vilda djuren. Vi anser också att det är ytterst olämpligt att tillåta jakt med hund under jord under hela året för flera arter. Det är en för djuret mycket stressande och tidsmässigt utdragens jaktform, som även med en vältränad grythund medför betydligt större lidande för viltet än jakt ovan mark. Även om de arterna kan klassas som främmande eller som skadedjur i delar av landet så är det ytterst oaktsamt att jaga djur som eventuellt också har fått ungar. Vi föreslår att sådan typ av jakt bör vara tillståndspliktig där jägaren måste förklara hur hen undviker att stressa djur, och undvika att skjuta moderdjur med oavvänta ungar.

Skydds jakt på enskilds initiativ - JF bilaga 4

Vi ställer oss emot att tillåta någon jakt på enskilds initiativ. Om något bör kraven för att det ska få göras vara tydliga så att individer enbart får dödas när människors eller tamdjurs liv tydligt är i akut fara. Övrig skydds jakt bör vara tillståndspliktig för att undvika risker för att ungar blir moderlösa eller att felaktiga avlivningsmetoder används. Det är av oerhörd vikt att myndigheter får insyn i all typ av jakt så att det inte överanvänds som metod. Att arter eventuellt är främmande för Sveriges natur eller riskerar att äta sådant människor tjänar pengar på rättfärdigar inte riskerna för individens lidande vid skydds jakt på enskilds initiativ.

Andra förebyggande åtgärder än jakt måste göras innan skydds jakt på enskilds initiativ tas till som metod. Vi anser att det bör skrivas in i lagstiftningen.

- Skydds jakt JF bilaga 4, punkt 6

Vi anser att andra förebyggande åtgärder än jakt bör finnas med i resonemanget kring den här bestämmelsen. Dödande av individer ska vara en nödlösning först efter att andra åtgärder provats. Med stor sannolikhet är andra skrämstaktiker, eller att platsen görs ogästvänlig för fåglarna, mer framgångsrikt än jakt. Vårt förslag är att skriva ”*som uppträder vid flygplatser får jagas med hänsyn till flygsäkerheten, så länge andra förebyggande åtgärder gjorts*”.

- Skydds jakt JF bilaga 4, punkt 13 och 14, sädgås

Det är positivt att skydds jakten på enskilds initiativ regleras mer för sädgås, men vi anser att möjligheten bör tas bort i sin helhet. Det är en rödlistad art och därför bör andra metoder än jakt användas för att skydda grödorna de eventuellt äter. De som har behov av skydds jakt på sädgås är få och kan därmed ansöka om tillstånd för att myndigheten ska få mer insyn i regleringen av

populationen. Ekonomiska konsekvenser är inte tillräckliga skäl för att få skjuta rödlistade arter på enskilda initiativ. Vi yrkar därför på att ta bort möjligheten att jaga sädgäss på enskilda initiativ.

- **Skydds jakt JF bilaga 4, punkt 15 och 16, vitkindad gås**

Vi ser det som mycket negativt att skydds jakt på enskilda initiativ ska få göras under hela året i hela landet för vitkindad gås. Risker för mänsklig hälsa uppkommer bara om människor måste vistas där och inget kan göras för att rengöra områdena. Rekreativsområden kan ofta städas från gödsel om behovet finns. Förebyggande åtgärder måste användas före all typ av skydds jakt.

Vi avstyrker förslaget om skydds jakt på enskilda initiativ om inte akut fara för liv finns, vilket ses som osannolikt när det gäller gäss.

- **Skydds jakt JF bilaga 4, förslag ny punkt: storskarv**

- **Skydds jakt JF bilaga 4, förslag ny punkt: trana och sångsvan**

Vi ser negativt på att införa ytterligare arter som får jagas på enskilda initiativ. Fortsatt bör skydds jakt ha tillståndsplikt även för storskarvar, tranor och sångsvanar. Särskilt med tanke på att mindre sångsvan riskerar skjutas utan kontroll med sådan här skydds jakt, trots ogynnsam bevarandestatus.

Förstörelse av bävrars dammbyggnad

Vi anser att det fortsatt kan vara svårt för enskilda personer att veta vad och när de får förstöra, även med den uppdaterade skrivningen. Något som också Naturvårdsverket erkänner:

“...det är svårt att förutse om en rivning av dammbyggnad får konsekvenser för boplatsen.” Det bör göras mycket tydligare när det här får ske, och inte bara om det anses ställa till ekonomiska svårigheter. Till exempel att bävrars dammbyggnad enbart får förstöras i få undantagsfall då risker finns för människors liv och hälsa, och att förstörelsen inte får innebära skada på boplatsen. Vi anser att det inte ska få ske på enskilda initiativ, en myndighet bör ta alla sådana här beslut.

Sebastian Wiklund
Samhällspolitisk chef
Djurens Rätt
sebastian.wiklund@djurensratt.se

Anna Harenius
Sakkunnig
Djurens Rätt
anna.harenius@djurensratt.se